

Oteplená detektivka

Název týmu: Endemiti – Vojtěch Vyskočil, Filip Vyskočil, Ondřej Hrubý

Krakonoš

Na svazích hor stála skupina lidí. Montovali nové meteorologické budky. Byli tu lidé z ČHMÚ, Správy NP Krkonoše, místní podnikatel Jiří Siven, historik a pamětník Karel Vichr a fotograf Petr Iso. Poté, co byly přístroje upevněny ve svahu, vydala se celá skupina do blízké hospody, aby se patřičně odměnila.

U stolu si povídali, co je v Krkonoších nového. Padla řeč také na jednu osobu, kterou zde nikdo nenazval jinak, než Krakonoš. Tento člověk tak skutečně i vypadal. Dlouhý plnovous, klobouk a v ruce sukovicí. Vědělo se o něm jen to, že je starý, žije někde v lese a má rád přírodu. „Jak je tady dlouho?“ zeptal se fotograf. Odpověděli mu: „Asi 20 let, ale nikdo neví, co je zač!“

„Takový muž by mohl být dobrou atrakcí!“ řekl podnikatel, nenašel však mezi společníky pochopení. Začalo se smrákat a všichni postupně odešli domů.

Ráno se fotograf Petr vydal do hor, aby tam nafotil květenu. Zjistil, že budky jsou na druhém konci údolí úplně rozbité. Došel k místu, kde večer stáli. Vše zdokumentoval a zavolal na Správu parku.

Za hodinu sem dorazili nejen pracovníci NP, ale i policie, která případ začala vyšetřovat.

Po pěšině k nim kráčela postava v klobouku a se sukovicí v ruce. Jakmile Krakonoš dorazil k hloučku, zeptal se, co se děje. Jeden ochránce mu odpověděl, a protože stařík vypadal moudře, dal se s ním do řeči.

„Budoucnost nevypadá nijak růžově, že?“ řekl děd.

„Ale, zas tak hrozný to taky není, podle dat je kvalita ovzduší dlouhodobě dobrá.“ namítl ochránce.

„Jaká data?“

„No, myslím údaje třeba z různých meteostanic.“

„Já jsem si před 20 lety postavil malou stanici, a podle ní se Krkonoše postupně oteplují, hlavně v poslední době!“ namítl stařík.

„To není možné! Mohl byste mi ta data ukázat?“

„Jistě, proč ne?“

Stařík mu u své boudy ukázal všechny hodnoty v tabulkách a grafech. Zavedl ho také k meteorologické budce. Byly tam dva teploměry, barometr, vlhkoměr, srážkoměr a anemometr.

Mladík se vrátil zpět ke svým kolegům a vše jim sdělil.

Stařec se zatím vydal do lesů, aby v klidu o všem popřemýšlel. Věřil spíše svým výsledkům. Navíc vnímal, že se zdejší krajina pomalu mění. Ze svých myšlenek se probral, až když narazil na staré budovy u hlavní silnice. Dlouho tudy nešel. Už se chtěl otočit, že se vrátí, avšak něco se mu nezdálo. Areál opuštěné pily, kterému se říkalo Nový svět, teď vypadal rušně. Stálo tam mnoho aut, z komína se kouřilo a z oken byly slyšet hlasy.

Rozhodl se, že se tady ještě trochu porozhlédne. U zdi ležely prázdné červené tlakové láhve od vodíku. Nahlédl oknem dovnitř a viděl spoustu chladičů, ohřívačů a trubek.

„Kdo jste a co chcete?“ obořil se na něj jeden muž, „tady nemáte co dělat, jste na soukromém pozemku!“

„Co to tam děláte?“ zeptal se stařík.

„Nic zajímavýho! Zmiz dědku!“

Děd se vydal domů a cestou si srovnával všechny dnešní poznatky.

Najednou ho napadlo něco velmi znepokojivého. Zničené meteorologické budky, nesrovnalosti ve výsledcích, vodíkové láhve, staré budovy,...

„Co když to všechno spolu souvisí?!“

Rozhodl se sejít dolů do Harrachova, aby zjistil, komu budova patří a k čemu slouží. Dověděl se, že ji před lety koupil jako sklad nějaký pan Siven. Poté se vrátil zpět k areálu pily, protože se domníval, že by zde navečer mohl být klid.

Vnikl dovnitř, rozhlédl se a vše mu došlo. Pomocí Haber-Boschovy syntézy zde nelegálně vyráběli dusíkatá hnojiva.

Znepokojen se vydal večerním lesem na Správu NP, aby svá zjištění oznámil.

„Poslyšte, kdo vůbec jste?“ Zeptal se ředitel.

„Jsem profesor Routička, bývalý zaměstnanec Karlovy univerzity,“ a předložil občanku.

Po zásahu policie se odhalily i další delikty Sivena.

Tento podnikatel nejenže nelegálně vyráběl hnojiva, ale i manipuloval výsledky naměřených hodnot. Chtěl zatajit zvýšený obsah oxidů dusíku v atmosféře, které se uvolňovaly při výrobě hnojiv. Rovněž nechal rozbít meteorologické budky, neboť data z moderních přístrojů by nedokázal ovlivnit.

Podnikatel dostal pokutu a trest několik let odnětí svobody a prof. Routička zvláštní ocenění...

Zdroje

MORAVEC, Zdeněk. Mechanochemická syntéza amoniaku. *Web o chemii, elektronice a programování: Základy chemie a elektroniky, chemické prvky, fyzikálně-chemické metody* [online]. 13.12.2020 [cit. 2021-6-2]. Dostupné z: <http://z-moravec.net/mechanochemicka-synteza-amoniaku/>

Dusíkatá hnojiva. *Hnojiva.cz* [online]. [cit. 2021-6-2]. Dostupné z: <https://www.mojehnojiva.cz/dusikata-hnojiva>

Haber process. *Wikipedia: the free encyclopedia* [online]. San Francisco (CA): Wikimedia Foundation [cit. 2021-6-2]. Dostupné z: https://en.wikipedia.org/wiki/Haber_process

Historie BASF. *Agro.basf.cz* [online]. [cit. 2021-6-2]. Dostupné z: https://www.agro.basf.cz/cs/About_Us/historie_basf/1902_1924/

Krkonoše a klimatická změna. *Fórum ochrany přírody* [online]. 2019, 12-15 [cit. 2021-6-2]. Dostupné z: <http://www.casopis.forumochranyprirody.cz/uploaded/magazine/pdf/21-krkonose-a-klimaticka-zmena.pdf>

Mapy.cz [online]. [cit. 2021-6-2]. Dostupné z: <https://en.mapy.cz/zakladni?x=15.6326135&y=50.7163689&z=11&source=area&id=26572>

Správa KRNAP obnovuje síť meteorologických stanic na hřebenech Krkonoš. *Ekolist* [online]. 3.5.2021 [cit. 2021-6-2]. Dostupné z: <https://ekolist.cz/cz/zpravodajstvi/zpravy/sprava-krnap-obnovuje-sit-meteorologickych-stanic-na-hrebenech-krkonos>